

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ		ค
บทคัดย่อภาษาไทย		จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ฉ
สารบัญ		ฅ
สารบัญตารางและแผนภูมิ		ฉ
สารบัญแผนที่		ฉ
สารบัญแผนภาพ		ฉ
บทที่ 1	บทนำ	1
1.1	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4	ทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
1.5	กรอบความคิดในการศึกษา	27
1.6	นิยามศัพท์เฉพาะ	31
1.7	ขอบเขตการศึกษา	33
1.8	ระเบียบวิธีวิจัย	34
1.9	รูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์	36
บทที่ 2	พัฒนาการในการจัดการไฟฟ้าของไทย	38
2.1	การจัดการป่าและการนิยาม “ไฟฟ้า” สมัยก่อนรัชกาลที่ 5	39
2.2	การจัดการป่า และการนิยาม “ไฟฟ้า” ยุคสัมปทานทำไม้	41
2.2.1	การแผ่อิทธิพลของจักรวรรดินิยมอังกฤษ	41
2.2.2	รัฐไทยกับการรับอิทธิพลการจัดการป่า และไฟฟ้าจากอังกฤษ	42
2.2.3	สวนป่า จุดเริ่มต้นของปฏิบัติการควบคุมไฟฟ้าของรัฐไทย	49
2.3	การจัดการไฟฟ้า และการนิยาม “ไฟฟ้า” ในยุคอนุรักษ	52
2.3.1	กระแสสิ่งแวดล้อมนิยม และอิทธิพลขององค์กรระหว่างประเทศ	52
2.3.2	การจัดการองค์กรควบคุมไฟฟ้าของรัฐ	56
2.4	สรุป	63

บทที่ 3	การจัดการไฟฟ้าในเชิงนิเวศวิทยาวัฒนธรรมของสามชุมชนลุ่มน้ำแม่ปอน	65
3.1	ภูมิศาสตร์ภาคเหนือ	66
3.2	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	68
3.2.1	ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์	68
3.2.2	ลักษณะทางนิเวศวิทยา	70
3.3	ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ลักษณะประชากร และเศรษฐกิจ	73
3.3.1	ชุมชนคนเมือง บ้านปะ	77
3.3.2	ชุมชนปกากญอ บ้านแม่ปอน	79
3.3.3	ชุมชนม้ง บ้านแม่ยะน้อย	84
3.4	การจัดการไฟ การจัดการป่า และการจัดการไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่น	86
3.4.1	ชุมชนคนเมือง บ้านปะ	87
3.4.2	ชุมชนปกากญอ บ้านแม่ปอน	98
3.4.3	ชุมชนม้งแม่ยะน้อย	107
3.5	สรุป	113
บทที่ 4	พลวัตการจัดการไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่นในบริบททางเศรษฐกิจการเมืองไทย	115
4.1	นโยบายรัฐที่มีผลต่อการจัดการไฟฟ้าของชุมชนท้องถิ่น	116
4.1.1	นโยบายการสัมปทานทำไม้	116
4.1.2	นโยบายเกี่ยวกับฝิ่น	117
4.1.3	การส่งเสริมพืชเศรษฐกิจเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น	119
4.1.4	การพัฒนาทางเศรษฐกิจ	120
4.1.5	นโยบายการอนุรักษ์	121
4.1.6	การดำเนินงานของสถานีควบคุมไฟฟ้าดอยอินทนนท์	124
4.2	องค์กรชุมชน และการจัดการไฟฟ้าในปัจจุบัน	128
4.3	นิยามไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไป และผลกระทบที่เกิดขึ้น	132
4.4	สรุป	137
บทที่ 5	นิเวศวิทยาการเมืองของปัญหาไฟฟ้า ปี พ.ศ.2541	139
5.1	ไฟฟ้าที่จ่อมทอง เมื่อชุมชนบนพื้นที่สูงถูกกล่าวหา	140
5.2	การเมืองของปัญหาไฟฟ้า	144
5.2.1	รัฐกับการควบคุมกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง	149

5.2.2	ชมรมอนุรักษ์ต้นน้ำและสิ่งแวดล้อมจอมทอง และมูลนิธิธรรมนากับการเคลื่อนไหวขับไล่ชาวเขา .	154
5.3	ผลจากเหตุการณ์ไฟฟ้า แรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อชุมชนบนพื้นที่สูง	161
5.3.1	ผลจากการผลิตข้ามายาคติเกี่ยวกับชาวเขา และการสร้างความเป็นอื่น	161
5.3.2	ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางนโยบาย	162
5.3.3	ผลต่อความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ในระดับพื้นที่	163
5.4	การตั้งรับ ปรับตัว และตอบโต้ต่อสถานการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์	166
5.4.1	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประสบปัญหาเดียวกัน	167
5.4.2	การสร้างอัตลักษณ์ของการเป็นผู้ดูแลรักษาป่า	173
5.4.3	การพัฒนาแบบแผนและเครื่องมือการจัดการทรัพยากร	165
5.5	สรุป	185
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษา	186
6.1	ไฟฟ้า : ปัญหาอันเนื่องมาจากการอ้างอำนาจเหนือทรัพยากรโดยรัฐ	186
6.2	นิยามไฟฟ้า ความรู้และอำนาจ	188
6.3	ไฟฟ้า ปราบปรามการณ์ทางสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำให้เป็นการเมือง	190
6.4	ผลกระทบจากการเมืองของไฟฟ้า และการต่อสู้ดิ้นรนของกลุ่ม ชาติพันธุ์ที่ด้อยอำนาจ	191
6.5	สรุป	192
6.6	ข้อเสนอแนะ	193
บรรณานุกรม		195
ภาคผนวก		
	บันทึกชื่อยานาม และวัน เดือน ปี ของการสัมภาษณ์	
	ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตารางและแผนภูมิ

แผนภูมิ		
2.1	งบประมาณสำหรับการควบคุมไฟฟ้าในประเทศไทย	56
2.2	การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดไฟฟ้าของหน่วยงานรัฐ	61
5.3	ความถี่ของการเกิดไฟฟ้าในดอยอินทนนท์ เดือนมีนาคม พ.ศ.2541	148
5.4	พื้นที่ถูกไฟไหม้ในดอยอินทนนท์ เดือนมีนาคม พ.ศ.2541	148
กราฟ		
5.1	ความถี่ของการเกิดไฟฟ้าระหว่างปี พ.ศ.2538 – 2542	146
5.2	ความถี่ของการเกิดไฟฟ้าระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ.2541	147
ตาราง		
3.1	ปฏิทินการผลิตของชุมชนบ้านปะ	88
3.2	ชนิดและช่วงเวลาการเก็บอาหารป่าของชุมชนบ้านปะ	92
3.3	ปฏิทินการทำไร่หมุนเวียนของชาวปกากญอ	105
3.4	ปฏิทินการเพาะปลูกของชาวม้ง	110
4.1	ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวบ้านปะแบ่งตามลักษณะการถือครองที่ดิน และอาชีพ	121
5.1	พื้นที่ถูกไฟไหม้ระหว่างปี พ.ศ.2538-2542	146
5.2	พื้นที่ถูกไฟไหม้ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ.2541	147

สารบัญแผนที่

แผนที่		
3.1	ที่ราบและพื้นที่สูงในเขตภาคเหนือตอนบน	67
3.2	แนวเขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	69
3.3	พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ที่ดินในอุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์	68
3.4	ตำแหน่งชุมชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	75
3.5	ตำแหน่งชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำกลาง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	76

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ

1.1	แบบจำลองแสดงบริบทของการเกิดความขัดแย้ง
อันเนื่องมาจากปัญหาไฟฟ้า	30
1.2	แบบจำลองแสดงกระบวนการต่อสู้ช่วงชิงการให้ความหมาย
และปฏิบัติการต่อปัญหาไฟฟ้า	31